

nego druge, ki so za mesnico, ker tu treba hraniti tudi mlado; vendar pa preveč jih tudi nikakor ne smemo pasti, da nam zaradi predebelosti ne rodé težavno. To ravnanje bi imelo tudi, posebno pri prvašnicah, več drugih slabih nasledkov. Brijim kravam tačas lahko škoduje hrana, ko se preminja suha v zeleno in na opak. Vse to bi teletu tako dolgo škodovalo, dokler vživa materno mleko. Neutrudljivo sprehajanje kravi jako koristi k ložjemu otelevanju. Ako hočemo pomagati, da bode krava prav dobro molzla, dajamo jej proti koncu brestosti na dan od 3—4 lotov prevretega janeževega semena.

Da se krava lože oteli, dajaj ji malo dni pred porodom pijače namešane z rženimi otrobi, ali pa kakega $\frac{1}{4}$ funta Glavbarjeve soli na den. Sedaj pripravi kravi toplo, mehko nastlano in suho porodišče, kjer naj tačas ni privezana, da more precej po porodu do teleta, ako bi ne bil tačas na straži umen človek, kar je najboljšje. Porodišče naj je pametno ograjeno, ne pa tako, kakor premnogi delajo, da nastavijo okoli krave in teleta lestvic, v katere se tele lahko zamota in se zaduši!

Zakaj da krave izvržejo,

je zraven mnogih drugih vzrokov vsled skušnje tudi zasmrajena voda po mijlu ali žajfi, ako se namreč perilo v istem koritu ali škafu žajfa, iz katerega se krave napajajo. Treba toraj gospodarjem paziti, da so te posode snažne, ter se v njih ne pere in sploh nič kaj tacega ne umiva, kar vodo osmradi. („Zagreb. gosp. list“.)

Dopisi.

Iz občine Malonedeljske, 3. apr. (G. Prnišek in njegovo podučevanje v kmetijstvu.) Znano je čitateljem „Sl. Gosp.“, da ljutomerski podučitelj, g. B. Prnišek, v tukajšnjem okraju po nedeljah in praznikih kot popotni učitelj v kmetijstvu podučuje. G. učitelj je pa tudi v tej stroki izvedenec, česar smo se brž prepričali, ko smo ga prvič tukaj slišali. G. Prniška žene čista ljubezen do našega naroda in posebej do naše lepe in narodne ljutomerske okolice, ktere je hotel blagi gospod po teoretičnem in praktičnem poduku v kmetijstvu pomagati, za kar se je do dobrega izučil. Res tedaj hvale in posnemanja vredni izgle!

Toda zaslišite, kako se mu od ene strani hvalevredni trud plačuje! V nedeljo 28. marcija imel je tukaj pri mali Nedelji v učilniškem splotji svoj navadni kmet. poduk. Toda tukajšna farizejsko pravična, starokopitna stranka, in njej na čelu širokoustni slavohlepec, kraj. šol. svetovalec, M Topolnik, je ta den gotovo za vselej dobrohotno napravo izpodbil in uničil! T. si je

za ta den navlašč priskrbel nekterih pomagačev, kateri so mu pomagali vsako besedo g. učitelja zударiti, tako da je g. učitelj bil prisiljen, poslušalce in učilnico zapustiti! Zastonj bile so zagovarjanja poslušalcev; nespametni T. je očitno rekel, „da šola ni za take poduke, da se z ljudstvom, ako menj zna, ležej ravna“ itd. — Mož bi menda raji s svojimi prijatelji ljudstvo slepil z vražami in copri, ter stare in suhe babice, ki njemu in njegovim drugovom otroke in konje obirajo, na vislice ali v gorečo grmado obsojeval.

To je tedaj mož za tukajšni kr. šolski svet! Ž njim ne more več v sejah občevati nijeden poštenjak; sramota pa za občino, ktera nima zato sposobnejših moči!

Vam pa, g. Prnišek! v tolažbo in zadoštenje očitno izrečemo, da, kakor je T. pri vseh narodnih in dobro mislečih gospodarjih naše okolice prišel v zamero in zgubil ves zaup, tako imamo za Vas, preblagi gospod, najgorkejšje sočutje in Vas svojega spoštovanja zagotavljam ter Vam nazdravljamo tisočkrat: „Živeli!“

Iz Jarenine. (Dve v nebo kričeči hudobiji v enem tednu!) Dne 31. marcija ob 3. uri zjutraj je neznan človek ustrelil v vugovskem dolu samskega mlinarja Jož. Purgaja. Kako premišljeno da je izvršil svoje hudodelstvo, se vidi iz tega, da je bil napustil vodo, in je mlinar zaslišavši šum brž pritekkel vode zapirat. V tem se ukrade hudobnež v hišico in vrnivšega se mlinarja z lastno puško ustrelil! Ta, čeravno smrtno ranjen, beži še vendar k bližnjemu sosedu Bračku, kjer ga dajo previditi s sv. zakramenti, ob $\frac{1}{2}$ 8 pa je umrl! — Mlinar, akoravno pri zavesti, ni spoznal hudobneža; so pa nekteri zreli tički na sumu, in menda se posreči sodnji hudobneža izvedeti.

V četrtek 3. aprila pa je ustrelil posestnik A. F. v Gačniku v svojega zeta, s katerim je živel v vednem prepiru, in ga tako ranil, da se dvomi nad njegovim ozdravljenjem. Nesrečnež starec pri 67 letih je šel sam po zdravnika in nesel napisano dogodbo sam k sodnji! Da pa tudi tega ne more izgovarjati prenačljenost, se razvidi iz tega, ker si je, kakor slišimo, puško pred kratkim izposodil, in so ljudje poznajoči vse razmere, davno že se bali, da se kaj takega prigodi.

Zalostne prikazni, ki nam kažejo, kam da pridejo ljudje, ako liberalizem vero spodjeda, gospodske pa moči nimajo, neporedneže — v svarilni izgled — ostro kaznovati, potrebne veljave si pridobiti!

Iz gornje Radgone, 6. apr. (Pojasnilo, koliko da ceste po novem stroji stanejo.) Gornje radgonski okr. zastop je že l. 1869 sklenil, da ne hodijo več dotični srenjčani sami okr. ceste delat in popravljat, nego prevzame okr. zastop vse te stroške in izroči delo njemu, ki bo na dražbi najmanj za to terjal. Prebivalcem okraja je vzbudilo to občno nevoljo ter so se zoper to

sprli, kar je dotičnike spravilo v obtožni stan pri celjski sodnji. Vsled tega je bil okrajni zastop zopet krenol na staro pot in vpeljal posipavanje ceste po dotičnih srenjah. Toda m. decem. 1872 je to zopet popustil in se povrnol k svojemu prejšnemu sklepu.

Srenje: Krabonoš, Kraljevci, Trbegonci, sv. Juri in Gálušak so proti temu rekurirale, s svojim rekurzom pa odpravljene bile. Dokazalo se je, da bi srenje veliko lažje stalo, ko bi same cesto popravljale, ker imajo srenjskih in okrajnih priklad že preveč, da ne zmorejo še novih. Stroški za cesto, na ves okraj razdeljeni, znašajo 4461 gl., brez stroškov za okr. ceste I. reda in za srenjske ceste, za ktere se mora posebe trošiti. Pri vseh velikih stroških so pa okrajne ceste slabe, da ne morejo bolj biti. — Možje; poslušajte moder nasvet g. dopisnika od Radgone v 13. števil. „Gospodarja“, in volite ob pribodnji volitvi narodne zastopnike v okr. odbor! Ven z nemčurji, pomagali nam bodo le možje, ki imajo srce za nas!

Iz Konjic, 6. mal. travna. (Požarna straža.)
V našem trgu se je ustanovila požarna straža dobrovoljcev, kakoršnih je že po mnogih mestih in večih trgih na Štajarskem. Te vrste društva, dasi imajo blag namen, se doslej Slovencem niso še nič kaj prikupila. Zakaj neki ne? Prvič zato ne, ker niso narodna. Vlani so se bili v Gradcu zbrali zastopniki takošnih društev po Štajarskem, Krajskem, Koroškem, Hrvaškem itd. Kazali so svojo urnost v porabi gasilnega orodja, še bolj pa po ustavaški politizirali, nemškim bratom onkraj avstrijskih mej svoje sočutje odkrivali. Drugič so pa takošna društva dostikrat prav draga. Tako si je Mariborska požarna straža vlani toliko gasilne priprave omislila, da je potem plačati ni mogla.*)

Kakošna da bode naša „požarna straža“, tega zdaj še vam ne morem povedati. Le toliko vem, da tisti, ki se za to društvo najbolj žene, ni Avstrijanec, temuč trd Nemeč, dalječ dolj iz „rajha.“

Drugič pa bode tudi obilno denarja stalo. Že lansko leto so poberali radovoljnih doneskov za to družbo. Starega leta večer so napravili velikansko tombolo, od katere so čiste dohodke temu društvu darovali. To bi bilo še vse prav. Pa društvu še vedno denarja pomanjkuje. Prosilo je pomoči konjiško občino kakor tudi konjiški okrajni zastop. In zvedel sem, da konjiška občina, ki se je pri šoli za kakih par tisoč gold. zadolžila — je novi požarni straži 500 gld., okrajni zastop konjiški pa 200 gld. podpore priložil. Ne vem, alj bo to vsem po volji, ki bodo zavolj te požarne straže po 5 do 10 % več občinskih priklad plačevati morali. Pri tej priložnosti se je pa tudi prav sijajno pokazalo, kolika krivica da se kmetom po sedanjem volilnem redu

*) To se tudi od gasilcev samih zahtevati ne more, torej so mestno srenjo pomoči prosili, ktera je pa pretrde pogodbe stavljala. Vredn.

v okrajnih zastopih godi. Kmetje so se pri zboru namenjenem podpori, na vso moč ustavljali, pa tržani so hotli, in kmetje bodo morali plačati. Pametno bi bilo to-le: Požarna straža naj se osnuje dobrovoljnimi darovi, pa naj se nihčer ne sili, da bi za njo kaj plačevati moral. Naj pa drugič „požarna straža“ ne misli, da bo zamogla Konjice požara obvarovati.*) Tako n. pr. na Ptujem vsa straža ni bila v stanu le enega samega stolpa, ki se je bil vnel, rešiti. Zgorel je in ž njim vred Filaféro, ki si je zvečer ogenj zatrosil. Kaj bi pa počela pri požaru, kakoršen je bil v Joahimstalu na Češkem, kjer je te dni čez 450 hiš pogorelo? Konjičani! Čujte sami skrbno nad ognjem ter ne puščajte svojim otrokom, da si z ognjem po trgu igrajo. Zlasti pa ne pozabite sv. Florjana in procesije, katero so Vaši predstariši temu „varhu zoper ogenj“ na čast upeljali. „Ako Gospod mesta ne varuje, čuvaj zastonj bedi!“ veli sv. Duh.

Za poduk in kratek čas.

Turki pri Radgoni.

(Dalje.)

Vse se je tedaj trlo ljudi v Radgoni. Delale so se urno priprave za brambo; drug drugega je osrčeval, in ni ga bilo, ki bi zatislil to noč oči. Bojé se v temi napada so stali z orožjem v roci na obzidju ter žalostno zrlí v plamen sosednih, po Turčinu zapaljenih vesi; drugi so klečali v cerkvah in goreče molili. Tačas je imela Radgona tri cerkve, prvo sv. Ruperta na hribu pod gradom, ki je služila za farno; drugo podružnico sv. Janeza Krstnika, sedanjo veliko mestno cerkev; tretjo sv. Jakoba s samostanom oo. Avguštinov, na katerih mesto so se pozneje naselili oo. Kapucini. — V te hiše Božje je tedaj pribežalo bilo ljudstvo, svesto si, da čem večja je stiska človeška, tem bliže mu je Bog s svojo pomočjo. In blagi duhovni pastirji so ljudstvu pobožna srca po krepki besedi sv. nauka navdajali s tolažbo, upanjem in pogumom, kazaje mu po krasnih izgledih Gedeona, Davida in družih, da si je človek, bodi še tako slab, gotov moči in zmage, kedar se vojskuje Bog za njega. — Od ure do ure raste ljudstvu srčnost; le eden glas se razlega po mestu: „Zmaga ali smrt za vero in domovino!“ —

Napoči jasen den, bilo je o koncu meseca kimovca. Znotraj in zunaj mesta je bilo vse pripravljeno na vojsko, tukaj za bran, ondi za naskok. Zdaj skoči Ahmetbeg na bistrega belca, in kakor bi trenil, je slednji nevernik po koncu. Boben zabobni, in s silo morskega valovja spusti se

*) To ni tudi mogoče; večidel je velika dobrota, ča se po nagli in urni pomoči požar ustavi, da dalje ne seže. Vredn.